

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

Aan de fractie van PvdA
de heer H.T.H. Borgignons

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake armoedebeleid

DATUM
19 september 2024
Verzonden 19-09-2024

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
JM (Jaap) Leijen

TELEFOONNUMMER
043 350 4724

ONZE REFERENTIE
2024.02620

E-MAILADRES
Jaap.Leijen@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte de heer Borgignons,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:

Hoe zijn de aanbevelingen [uit 2018 van de Rekenkamer Maastricht] opgevolgd?

Antwoord 1:

De Rekenkamer Maastricht heeft in 2017 en 2018 onderzoek gedaan naar de controle van de raad op het Maastrichtse armoedebeleid. Het onderzoek heeft geleid tot een aantal procesmatige aanbevelingen (onderzoeksrapport april 2018), waarvan de belangrijkste was om een beleidsnotitie aan de raad voor te leggen, waarin de doelstellingen en aandachtsgroepen van het armoedebeleid en de voornaamste onderdelen kort en duidelijk zijn geformuleerd.

De raad heeft de aanbevelingen vertaald in het hoofdlijnenakkoord van de coalitie in de collegeperiode 2018-2022 (juni 2018). In het hoofdlijnenakkoord was als doelstelling opgenomen om een aanvalsplan armoede op te stellen met onder andere een structurele analyse en aanpak van de armoedeproblematiek – te ontwikkelen samen met kennisinstellingen.

De aanbevelingen en doelstelling hebben in de eerste plaats geleid tot een onderzoek van Movisie (onderzoeksrapport maart 2019), dat handvatten geeft voor een geïntegreerd armoede- en schuldhulpverleningsbeleid.¹ Zowel het onderzoek van de rekenkamer als het onderzoek van Movisie hebben vervolgens geleid tot de beleidsnota 'De knoop ontwarren! Aanvalsplan armoede en schuldhulpverlening 2020 – 2024'.

De beleidsnota vormt dus op zichzelf het antwoord op de procesmatige aanbevelingen van de Rekenkamer.

Vraag 2:

Heeft het college zelf dit beleidsplan (jaarlijks) gemonitord en op welke manier?

¹ Movisie, *Armoede & schulden in Maastricht: Voorkomen, verminderen, verzachten* (maart 2019).

DATUM
19 september 2024

Antwoord 2:

Het college monitort het armoedebeleid voortdurend; voor verschillende onderdelen (bijvoorbeeld: kinderen in armoede, zie antwoord vraag 12) worden door het jaar heen cijfers opgehaald. De cijfers krijgen op meerdere momenten in het jaar hun beslag in de P&C-cyclus: bij de begroting, bij de twee bestuursrapportages en bij de jaarrekening. De raad wordt in het kader van de P&C-cyclus ook geïnformeerd over de belangrijkste activiteiten en indicatoren.

Daarbij moet de kanttekening worden geplaatst dat de effectiviteit van interventies (denk aan bijvoorbeeld betaling van de contributie van de sportclub of financiële educatie) lastig te meten is, zoals ook Movisie in haar rapport aangegeven heeft.²

De schuldhulpverlening voor particulieren wordt separaat gemonitord door de Kredietbank Limburg. De Kredietbank Limburg voert immers, op basis van input van de deelnemende gemeenten, een eigen beleid, met een eigen uitvoeringsapparaat. Daarvan ontvangt het college ieder kwartaal een rapportage. De raad ziet de resultaten van de schuldhulpverlening jaarlijks terug bij de behandeling van de jaarrekeningen en de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen.

Vraag 3:

Kan het college aangeven of dit beleidsplan in praktijk heeft voldaan aan de kritiek van de Rekenkamer uit 2018?

Antwoord 3:

Het beleidsplan op zich is het antwoord op de aanbevelingen van de Rekenkamer.

Het is goed nogmaals te benadrukken dat dit aanbevelingen betroffen, en dat deze procesmatig van aard waren, niet inhoudelijk. De conclusie in het onderzoeksrapport van Movisie over de inhoudelijke aanpak van armoede in Maastricht was positief: 'De gemeente Maastricht zet in op een stevige sociale basis en kent een veelomvattend aanbod op het vlak van armoede en schulden.' De uitdaging voor de gemeente lag volgens Movisie niet zozeer in een verruiming van het aanbod. De uitdaging lag in het bewaken van de samenhang in de hoeveelheid van aanbod, en in aandacht hebben voor het verbeteren van het bestaande aanbod, in plaats van alleen te vernieuwen.³ De beleidsnota 'De knoop ontwarren! Aanvalsplan armoede en schuldhulpverlening 2020 – 2024' beantwoordt aan die uitdaging (de hoofdtitel luidt niet voor niets: 'De knoop ontwarren!').

Vraag 4:

Gaat het college zelf ook evalueren of laat het college de evaluatie feitelijk over aan de Rekenkamer?

Antwoord 4:

Wij zien de evaluatie van Necker als een heel waardevol onderzoek, welk een belangrijke bijdrage zal zijn voor het nieuwe armoedebeleid. Tot het onderzoek is immers opdracht gegeven door de Rekenkamer Maastricht. Naar aanleiding van de conclusies van het onderzoek zal de Rekenkamer aanbevelingen doen aan het college en de raad.

² De knoop ontwarren! Beleidskader armoede en schuldhulpverlening 2020 – 2024, p. 74.

³ Movisie, Armoede & schulden in Maastricht: Voorkomen, verminderen, verzachten (maart 2019), p. 22.

DATUM
19 september 2024

Tegelijkertijd verrichten wijzelf ook deskresearch en monitoren wij voortdurend de ontwikkelingen. Bovendien heeft uw raad al uitgangspunten geformuleerd die de basis zullen vormen voor nieuw beleid: bestaanszekerheid voor iedereen en gelijke kansen voor iedereen.⁴ Met de motie halveren aantal kinderen in armoede heeft uw raad opdracht gegeven om kinderen in armoede wederom centraal te stellen. Ook zien wij nog ruimte voor systeemverbeteringen: vanuit de door de raad gewenste impact op gebied van armoede zullen wij een afwegingskader voor financiële ondersteuning van armoedeorganisaties ontwikkelen. Een afwegingskader geeft niet alleen meer houvast, maar geeft ook de armoedeorganisaties meer zekerheid.

Vraag 5:

Wanneer mag de raad een nieuw armoedebeleid verwachten? Mogen wij ervan uitgaan dat dit voor 2025 is aangezien het huidige beleid feitelijk maar een looptijd heeft tot en met 2024.

Antwoord 5:

We stellen voorop dat het huidige (nog relatief jonge) beleidskader armoede en schulden van kracht blijft tot het nieuwe beleidskader door uw raad is vastgesteld, ondanks dat de titel misschien anders doet vermoeden.

Wij kiezen bij de ontwikkeling van nieuw armoedebeleid voor zorgvuldigheid, in plaats van snelheid. Het nieuwe armoedebeleid is voorzien voor het derde kwartaal van 2025, maar mocht het mogelijk blijken om het proces eerder af te ronden, dan zullen we dat natuurlijk doen.

Vraag 6:

Hoe gaat het college de stad betrekken bij een nieuw armoedebeleid?

Antwoord 6:

We willen de inwoners en de organisaties die wij met het armoedebeleid willen bereiken ook de mogelijkheid geven om mee te praten over het beleid. We zullen daartoe nog dit jaar een participatietraject starten.

Vraag 7:

Hoe gaat u alle "armoede initiatieven" betrekken? Bent u ook in gesprek met alle betrokken partijen?

Antwoord 7:

Wij zijn voortdurend (periodiek) in gesprek met onze partnerorganisaties, zowel individueel als in groepsverband. Daarbij halen wij input op voor het te ontwikkelen beleid. Ook in het kader van het participatietraject zullen we de partnerorganisaties betrekken. Onderzoeksbureau Necker gaat daarnaast, in het kader van het onderzoek naar ons armoedebeleid, in gesprek met een groot aantal armoedeorganisaties waarmee wij een relatie hebben.

Vraag 8:

Heeft u onderzoek gedaan welke scholen graag ondersteuning middels het schoolontbijt zouden willen?

⁴ Van vangnet naar trampoline, Sociale visie Maastricht 2040, p. 9.

DATUM
19 september 2024

Antwoord 8:

Ja, de resultaten van dit onderzoek zijn gepresenteerd op de domeinvergadering Sociaal op 5 oktober 2023.

Aanleiding voor het onderzoek was een motie van uw raad van november 2022. De motie besloot tot het opstarten van een onderzoek in de eerste helft van 2023 en in gesprek gaan over de problematiek met de scholen voor primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO) in de gemeente. Daarop is onderzoek gedaan door Het lectoraat 'Move to be' van Fontys Hogeschool. Het onderzoek bestond uit een aantal onderdelen: een literatuuronderzoek, vragenlijsten rondom schoolontbijt/-lunch (verstuurd naar alle PO- en VO-scholen in Maastricht), vragenlijsten voor ouders en een gesprek met de kinderraad over het schoolontbijt/-lunch.

Vraag 9:

Op welke termijn mogen we een voorstel met betrekking tot het schoolontbijt ontvangen?

Antwoord 9:

Het kabinet heeft definitief besloten tot voortzetting van de financiering van het schoolontbijt. Het Rijk verstrekt de middelen direct aan de scholen. Daarmee heeft de toezegging dat wij alles in het werk zullen stellen om ervoor te zorgen dat die scholen die nu schoolontbijt hebben, dit kunnen behouden, geen relevantie meer. Voor een voorstel vanuit het college met betrekking tot het schoolontbijt zien wij op dit moment geen acute reden.

Vraag 10:

Mogen we ervan uitgaan dat het college de gezonde basisschool blijft faciliteren ook al zou Den Haag met de ondersteuning stoppen?

Antwoord 10:

Zie antwoord vraag 9.

Vraag 11:

Mogen wij ervan uitgaan dat dit ook gehaald wordt?

Antwoord 11:

De motie halveren aantal kinderen in armoede uit 2021 riep het college op om de ambitie om het aantal kinderen in armoede te halveren in uiterlijk 2030 over te nemen en uit te dragen in het armoedebeleid.

Zoals al aangegeven in de beantwoording van uw technische vragen voorafgaand aan de raadsvergadering van 2 juli jl. is de ambitie om het aantal kinderen in armoede te halveren niet realistisch. Er is een grote afhankelijkheid van beleid en financiering vanuit het Rijk om kinderarmoede te bestrijden. Op lokaal niveau kunnen we armoede alleen verzachten. Het vorige kabinet beoogde een halvering van het aantal kinderen dat in armoede opgroeit in 2025 (t.o.v. 2015). De nieuwe landelijke coalitie heeft de ambities op het gebied van armoedebestrijding echter flink gematigd. De nieuwe coalitie streeft ernaar om de (kinder-)armoedecijfers niet uit te laten komen boven het referentiejaar 2024.⁵

⁵ Hoofddlijnenakkoord 2024 – 2028.

DATUM
19 september 2024

Het thema kinderen in armoede heeft reeds een prominente plek in het huidige armoedebeleid. Wij zullen de motie halveren aantal kinderen in armoede in die zin uitvoeren dat ook het nieuwe armoedebeleid kinderen op de voorgrond zal stellen.

Vraag 12:

Op welke wijze heeft de gemeente Maastricht deze gelden ingezet en is het resultaat van deze inzet gemeten?

Antwoord 12:

In 2024 zijn dit de initiatieven waaraan Maastricht de Rijksmiddelen voor kinderen in armoede besteedt:

Jeugdeducatiefonds: richt zich op scholen waarop een meerderheid van de kinderen opgroeit in relatieve armoede. Het fonds geeft deze scholen extra ondersteuning en financiering, om de kansen voor deze leerlingen te vergroten.

Jeugdfonds Sport en Cultuur: maakt het mogelijk dat kinderen en jongeren uit gezinnen met weinig geld, toch mee kunnen doen met sportieve of creatieve activiteiten, door contributie, lesgeld of benodigdheden te bekostigen voor deze kinderen en jongeren.

Stichting Kindhulp Maastricht (voorheen Fietsbank): geeft materiële ondersteuning, bijvoorbeeld fietsen, kleding, schoenen of een nieuw aangemeten bril. Daarnaast helpt het ouders met voeding voor baby's tot 1 jaar en luiers voor baby's tot 2 jaar.

Stichting Babyspullen: verzamelt gebruikte en nieuwe babyspullen en maakt daarvan babystartpakketten voor ouders in armoede.

Stichting Leergeld: helpt kinderen en jongeren in armoede in het PO, VO en MBO door bijvoorbeeld schoolspullen, laptops, fietsen, zwemlessen, muzieklessen of een verjaardagspakket te schenken.

MoneyWays: biedt lesprogramma's aan scholen in het VO en het MBO aan m.b.t. omgaan met geld en de gevolgen van schulden, om jongeren financieel weerbaar en bewust te maken.

Lyvia: vertaalt maatschappelijke vraagstukken naar (studie)projecten in het PO. Studenten bespreken met kinderen uit groep 7 en 8 en onderwerpen als loverboys, drugs, racisme en omgaan met geld.

Match: koppelt studenten aan kinderen in armoede. De studenten ondersteunen de kinderen bij hun huiswerk en coachen hen om talenten te ontwikkelen.

DATUM
19 september 2024

Hieronder een overzicht van de resultaten, het aantal bereikte kinderen (baby's) en jongeren in armoede in de periode 2020 – 2023, voor zover met de gemeente gedeeld:

Initiatieven (wijze van ondersteuning)	2020	2021	2022	2023
<i>Jeugdeducatiefonds (aantal kinderen dat via ondersteuning scholen (indirect) bereikt wordt)</i>	0*	2.812	n.b.**	5.530
<i>Jeugdfonds, onderdeel sport (aantal kinderen dat door betaling van kosten (bv. contributie) ondersteund wordt)</i>	507	518	572	744
<i>Jeugdfonds, onderdeel cultuur (aantal kinderen dat door betaling van kosten (bv. lesgeld) ondersteund wordt)</i>	175	160	151	174
<i>Stichting Kindhulp Maastricht (aantal kinderen dat materiële ondersteuning heeft ontvangen, bv. een fiets)</i>	670	518	563	673
<i>Stichting Babyspullen (aantal babystartpakketten dat aan ouders is verstrekt)</i>	35	44	67	101
<i>Stichting Leergeld (aantal kinderen dat materiële ondersteuning (bv. een laptop) heeft ontvangen of door betaling van kosten (bv. lesgeld) geholpen is)</i>	788	1.072	1.173	1.335
<i>MoneyWays (aantal jongeren dat via lesprogramma's op school bereikt wordt)</i>	325	80***	80***	495
<i>Lyvia (aantal kinderen dat via studieprojecten op school bereikt wordt)</i>	57	54	61	70
<i>Match (aantal koppelingen van studenten aan kinderen)</i>	34	50	33	31

*In 2020 was het Jeugdeducatiefonds niet in Maastricht actief.

**Voor 2022 heeft het Jeugdeducatiefonds geen subsidieaanvraag gedaan.

***Als gevolg van de Coronacrisis hebben minder klassen gebruik gemaakt van de lesprogramma's van MoneyWays.

Vraag 13:

Welke initiatieven heeft de gemeente Maastricht allemaal genomen om kinderen financiële voorlichting te geven. Zijn er resultaten van bekend? En welke instanties hebben hier samengewerkt?

Antwoord 13:

De gemeente heeft een overeenkomst gesloten met *Diversion*. *Diversion* heeft samen met het Nibud het hierboven genoemde lesprogramma *MoneyWays* ontwikkeld. Dit lesprogramma maakt niet alleen het omgaan met geld bespreekbaar, maar ook de sociaal-emotionele kant van geld, schulden en armoede. Vanuit de scholen blijkt er behoefte te zijn aan een uitbreiding van klassen die het lesprogramma volgen. Wij zullen het aantal daarom uitbreiden van 20 klassen in afgelopen schooljaar naar 30 klassen in het huidige schooljaar.

DATUM
19 september 2024

Daarnaast dragen wij bij aan het Buddy-project van Lyvia. Dit project heeft als doel leerlingen in het basisonderwijs (groep 7 en 8) op een informele en laagdrempelige manier kennis te laten maken met verschillende aspecten van de maatschappij. Denk hierbij aan thema's als gezond leven, emotie-regulatie, recyclen, omgaan met geld, de gevaren van social media, alcohol, loverboys en drugs, maar ook loopbaanoriëntatie onder het motto 'werken aan een mooie toekomst'.

Ook geeft de gemeente subsidie aan Humanitas, onder meer voor het geven van financieel advies aan Jongeren, in het kader van het project Jongeren en Geld.

De resultaten (aantal bereikte kinderen en jongeren in armoede) volgen (met uitzondering van Humanitas) uit de tabel onder het antwoord op vraag 12. Effectiviteit van financiële voorlichting zijn moeilijk meetbaar, aangezien het middel preventief is, en eventuele effecten pas op de (zeer) lange termijn zichtbaar zijn.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Alain Garnier
Wethouder Sociale zaken, Gezondheid, Arbeidsmarktbeleid en Vastgoed

Johan Pas
Wethouder Wonen, Onderwijs, Studentenstad en Welstand

Schriftelijke vragen